

Âşık İsmetî'nin Vefatı Vesilesiyle Şiir Şehrinde AMBERİN RAYİHASI

İbrahim YASAK

Yolunuz Sivas'a düştü mü bilmiyorum?..

Bugün başka bir mevkiye taşınması ve yerine çok katlı yeni proje planlanan, tek katlı dar sokaklı Eski Sanayi Çarşısının içlerine doğru ilerlediğinizde kor ateşle yanan ocakta nar gibi kızarmış çeliği örsün üzerine koyup, musiki sanatkârlarına taş çıkarırcasına ahenkli bir ritimle dövülen çeliğin ve çekicinin sesleri doldururdu kulaklarınızı. Gözlükleri burnunun üzerine düşmüş, yaşı yetmişleri çoktan aşmış bu ihtiyar, sabahın ezan vaktinde kepenklerini açtığı 15-20 m²'yi geçmeyen dükkânında Sivas Bıçağı imal eden İbrahim Argut ustadır. Bir yandan örsün üzerinde demiri döver; öbür yandan zihninin derinliklerinde, kültür coğrafyasının deryasından akıp gelen gümrak ırmağının şiirini, aruz vezninin ahenğiyle terennüm eyler; Fuzulî'den, Nedim'den, Şems-i Sivasî'den beyitler dökülür dudaklarından...

Bir ağustos günü Atatürk Caddesinden aşağıya doğru yürüyoruz... Yaz sıcaklığının şehre çöktüğü ikinci sonrası taş basamaklı merdivenlerden nerede ise şehir zemininden iki metre kadar çukurda kalmış Meydan Cami avlusuna indiğinizde, asude bir köşede içinize ferahlık

veren bir türbe karşılar sizi... Şehrin kalabalık anafurunun aksine derunî bir sessizlik içinde gönlünüzü dolduran, nazenin ve zarif sese bir kulak verin... Beş yüz yıl önceden Şems-i Sivasî, seslenir: *"Vâsıl olmaz kimse Hakk'a cümleden dâr olmadan/ Kenz açılmaz şol gönülde tâ ki pür-nûr olmadan/ Sür çıkar ağıyârı dilden tâ tecellî ede Hakk/ Padişah konmaz sarâyâ hâne ma'mûr olmadan"*

Bugün her ne kadar apartmanların arka bahçesine terkedilmiş olsa da, ağaçların gölgesinde kendi haline bırakılmış bulunsa da, yattığı toprağın bağrından bugünlere seslenen, beş yüz altmış yıl öncenin mücadelecisi, heyecanlı ve cevval bir devlet adamı olarak genç yaşta dar-ı bekaya intikal eden Kadı Burhaneddin'in edebiyatımıza kazandırdığı nadide rubailerini dinleyin... *"Nice ki ömrüm var benim, yüzün gibi yüz görmedim/ Vallah ki yüzün görelî, özgelere yüz görmedim"*.

Çayırağzı mevkiinde mutasavvıf Morali Baba'ya uğrayın bir... Ve bu topraklarda yaşanan aşklara kulak verin.. *"amberin rayihası turra-ı canan getirir/ Lutfeder bad-ı saba, derdime derman getirir/ Ben derem nukheti zülfün getir ey bad-ı saba/*

O gider başıma sevdâyı perişan getirir"....

Sonra yönünüzü şehrin her bir köşesine çevirin. Uzun ince bir yolda giden Aşık Veysel'e, Ruhsatî'ye, Pir Sultan Abdal'a kulak verin... Ya da her hangi bir Sivaslının, düğününde, cenazesinde, asker uğurlamasında, madımak toplamasında, harman aktarmasında yanında olun... Türkülerine, manilerine, ağıtlarına eşlik edin... Düğün halaylarına katılın, ağıtlarında *"ezim ezim ezilen"* yürekleriyle bir olun... Göreceksiniz ki, bu şehrin okuma yazma bilmeyeninden okumuşuna kadar her bir insanının yüreğinde kaynaşan duygular sözün en veciz haliyle en edebi ve sanatkarane şekliyle zamana ve insana kayıt düşmektedir.

Sivas, âşıklar, ozanlar şehri... Bin yıllık bu coğrafyada kimi tespitlere göre kayıtlara ismi geçen bini aşkın halk ozanın yetiştiği bir şehir... Ve kayıtlara geçmeyen binlercesinin daha olması muhtemel.. Zira Sivaslılar şiir yazmaya, ağıt yakmaya, türkü söylemeye müsait mümbit bir coğrafyada yaşıyorlar. Asırlardır gurbete, vatan savunmasına yollarını gözledikleri yiğitlerini, sevdalıları gönderiyorlar. Yine toplumsal acılar ve sevinçler vesilesiyle, okuma

Körün beklediği sabah boşuna Güneş ne yapar ki, göz olmayınca

Âşık İsmetî

yazma bilmeyen insanı dahi yüreğinden çoğalan ve ifadesi zor duygularını bir şiirin özlü ve etkili kelimeleriyle dizelere döküyorlar hep... Kelime kelime manilerle, türkülerle, deyişlerle, sazla ve sözle terennüm ediyorlar... Tıpkı nakış nakış kilimlere, çoraplara naksettikleri rengârenk anlamlı desenler gibi...

İşte halk âşıkları otağı olan Sivas'ın son dönem en güçlü âşıklarından birisi de Âşık İsmetî namıyla meşhur olan Abdulkadir Namlı'dır. Âşık İsmetî'nin, Anadolu'nun ücra bir köşesinde, tam manasıyla bir yoksulluğun, yalnızlığın ve çaresizliğin

içerisinde çocukluğu ve gençliği geçer. Okul okumadan, usta görmeden yaşadıklarını ve hissettiklerini anlatır şiirlerinde. O, aşkın kavuran, yakan ve kuşatan dünyasında bir rüyanın, bir hayalin ve bir ömür sürecek olan ulaşılmaz bir sevdanın içerisinde geçirir ömrünü. Aşkın, insanı sarmalayan bakış açısıyla, ince sezgisiyle, hassas duyarlılığı ve zarif ifadeleriyle yüreğinde yer eden kelimeler dökülür dilinden. Baktığı her yerde insanı incitmemenin ve insanı yüceltmenin, birliğin, beraberliğin, dostluğun ve hoşgörünün hâkim olduğu bir dünyanın fotoğrafını görmek ister ve hep onları seslendirir şiirlerinde.

Âşık İsmetî, ince ve kırılğan ruh yapısının ve insanı seven gönül coğrafyasının huzur ve sükûnet ikliminde, alçak gönüllüğüyle bu toprakların insanına engin bir yürek açar şiirlerinde. Bu hassasiyetin çizdiği yolda yürürken, haksızlığa, yanlışlığa ve yanlışlık yapanlara tavır koymasını bilen sözleriyle de öne çıkar. Dünyanın neresinde olursa olsun, inancına, insanlığa ve insan onuruna saldırıran herkese şiirleriyle tepki koyar.

Soylu bir duruşu, haksızlığa haykıran onurlu bir tavrı vardır onun.

Yüreğinin derinliklerinde sürekli yaşayan Kapı Güzeli'nin aşkıyla, toplumun dertlerine, hassasiyetlerine değinir hep... Şiirleri yayılır, ismi Sivas'a ve Sivas'ın ötesine yayılmaya, duyulmaya ve tanınmaya başlar. Önceleri gazetelerde, dergilerde yer alır şiirleri. Sonra "Hak Var Dedik" isimli ilk kitabında ilk şiirlerini bir araya toplar. Bu süreç artık durmaz, bu süreç şiirini olgunlaştırarak akıp gider. Ülkenin değişik kentlerinde yapılan âşıklar şöenlerine katılır. Şiirleri ödülleri alır. Şiirleri üzerine tezeler, ödevler yapılır üniversitelerde. Kimi beyitleri dilden dile dolaşır birer vecize gibi: "Yağmur su damlası olsa ne fayda /Yaraya düşerse doluya benzer" ve "Düşüm ibret aldım / Kalktım unuttum" gibi...

Bir şiirinde dediği gibi "gününe gün ekler" ve "binek taşında gem vurulmuş at"ı onu beklemektedir. Vakit hitama ermiştir. Sivas'ta, Karşıyaka mahallesi semalarında akşam ezanı okunmak üzeredir. "Bugün ile yarının arasında yolcuym" diyen, Âşık İsmetî'nin 84 yıllık çileli hayatının son demleridir.

*İsmetî'yi sorarsan gününe gün ekliyor
Atım binek taşında gem vurulmuş bekliyor
Bilmiyorum terkime yükleyen ne yüklüyor
Bugün ile yarının arasında yolcuym.*

Ve nihayet "Âşıklık, ölüm ile kardeşliktir." diyen Âşık İsmetî, 4 Mart 2018 Pazar günü akşamüzeri saat 17.55'i gösterirken evinde kırk yıldır hayatını paylaştığı eşi elini tutarken

ve çocuklarının Kur'an tilaveti arasında ruhunu teslim eder. 5 Mart Pazartesi günü öğle namazı sonrası Sivas Ulu camiden şehrin erkânı ve sevenlerinin kıldığı cenaze namazı

ve dualarıyla Yukarı Tekke mezarlığına defnedilir.

Cenab-ı Mevla rahmet etsin, mekânını cennet eylesin...

*Düşüncem, hayatta hep beni yormuş.
Bilinmez şeylerden, sorular sormuş,
Ölümden öteye ömürler varmış,
Mezarı, hayatın sonu sanırdım.*